

A magyar traumatológia rövid története*

DR. FEKETE KÁROLY

DOI: 10.21755/MTO.2016.059.0304.008

A MŰLT

A traumatológia hajdani művelői neves sebészek voltak. *Lumniczer Sándor* (1. ábra) – akinek tiszteletére a Magyar Traumatológus Társaság 2004-ben emlékérmét alapított – *Görgey Artúr* törzsorvosaként „Provisorische Anweisungen für Ärzte der ungarischen Armee an der Oberdonau, zur Berfolgung im Auftrage der Hauptkriegsleitung” címmel a hadi sebészetről 1849-ben jelentette meg munkáját. „Orvos-sebészi értekezése a képlő sebészetről” címmel 1884-ben, nem az első sérülések kezeléséről szóló magyar nyelvű írásos emlék (1). Talán nem mindenki tudja, de az MTA volt elnöke, neves anatómus, akadémikus professzorunk, *Szentágothai János*, *Lumniczer Sándor* dédunokája volt! A középkorból *Bornemissza Péter* (Abstemius) evangélikus lelkész nagy vihart kavarázó prédikációja 1587-ből, amely az „Ördögi kísértésekről” „az menyelésről” is szólt (mai fogalmunkkal valószínűen az ízületi ficamot jelentette), a korai írásos emlékek egyike lehetett: „Szent lehelletemet rea lehellem, csont megyen csonthoz, velő megyen velőhöz, ér megyen érhez, ín megyen ínhöz, vér megyen vérhez” (5). 1742-ben *Miskolczy Ferentz* a „Manuale Chirurgicum”-a jelent meg, amely ma is izgalmas, érdekes olvasmánya a baleseti sebészeknek (1). Ebben a műben többek között a koponya trepanáció technikájáról, a koponyacsont ezüstlemezzel pótlásáról, a hasi sérülésekről, a csonttörések helyzetéről, vagy például a húzókezelésről is írt! A könyv olyan, ma is érvényes megállapításokat tartalmaz, mint a végtagok sérülését követő kötés helyes alkalmazása. Óva intett ugyanis a szoros pólyázástól! (2–3. ábra)

A Budapesti egyetemeken 1771-től a napóleoni háborúk (1799–1815) végéig, kizárólag sebész mestereket képeztek. Egy átmeneti időszakban 1878-tól az orvosdoktorok száma dominánssá vált, 1879-től pedig már csak orvosdoktorképzés folyt (2).

A kor hazai vezető sebészprofesszorai közül többen, így Balassa János a törések és ficamok narcosisban történő helyzetéről írt le. A magyar sebészorvosok kitűnő tájékozottságára jellemző, hogy Balassa János 1847 februárjában, három hónappal az első bostoni étterrel történő altatást követően, *Markusovszky Lajossal* egyetemben bemutatta hazánkban ezt a forradalmian új (kénégeny) narcosis módszert! Hangoztatta többek között, hogy végtag sérüléseknél a nyugalom, a végtag folyamatos rögzítése a gyógyítás egyik fontos eleme. Nevéhez fűződnek a ficamok kezelésének műtéti megoldásai, a csontkolások leírása, a gipszkötés bevezetése Magyarországon. A Balassa-iskola alkalmazta először a nyílt törés kifejezést a magyar sebészeti gyakorlatban.

Réczey Imre és *Nagel Emil* a pseudoarthrózisokról, míg a tábortörések sebészetről *Verebély László* jelentették meg munkáikat. *Makara Lajos* 1905-ben „Die Therapie der chirurgische Extremitätenerkrankungen” c. munkájában 121 combcsonttörés kezeléséről írt. Figyelemre méltó, hogy eseteik közül csupán 37 gyógyult meg (16)! *Borszék Károly*, *Bakay Lajos*, *Dollinger Gyula*, *Milkó Vilmos*, *Manning Vilmos* ezt a szakterületet is mesteri módon művelték (6).

* A Magyar Tudományos Akadémia Kupolatermében 2015. november 26-án, a „Csont és ízület 2010–2020 évtizede” program keretében „A mozgásszervi károsodások kezelésének hagyományai és új eredményei hazánkban” címmel szervezett osztályrendezvény „Traumatológia és kézsebészet Magyarországon” Szekció, publikálásra átdolgozott előadása



1. ábra Lumniczter Sándor (1821–1892)



2. ábra Miskolczy Ferencz könyve, a Manuale Chirurgicum. A könyv 2002-ben megjelent faximile kiadását Ács Géza c. egyetemi docensnek köszönhetjük!

Ha a' törés igen szoróssan van meg-kötve, alól és fölül igen fel-fújja magát, és meg-dagad, meg-veresedik, meg-gyül, a' *Patiens*nek nagy szorongató égetéssel fájdalmat szerez, úgy hogy se éjjel, se nappal nem nyughatik, és ha hamar meg-nem tágitják, azon tagnak éltető *spiritus*ai meg-akadályoztatnak, és az által a' fene következik; a' tag meg-hal, és meg-hül.

3. ábra Részlet a Manuale Chirurgicumból

AZ ELSŐ TRAUMATOLÓGIAI OSZTÁLY MEGSZÜLETÉSE

Az első önálló baleseti sebészeti osztályt 1928-ban hozták létre az Uzsoki kórházban (4. ábra), Hedri Endre vezetésével (5. ábra). A kezdeti 46 ágyszámot az osztály sikeres működése miatt 1932-ben megduplázták. 1938-ban Hedri a Népegészségügyi Múzeumban tartott „Tíz év balesetsebészeti tapasztalatai” című előadásában számolt be arról, hogy a német biztosító 355 millió márkát, az osztrák balesetbiztosító 10 millió schillinget, a magyar OTI pedig 8,5 millió pengőt fizetett ki a baleseti sérültek kezeléséért és kártalanításáért. Helyes kezelésükkel a sérülésekkel kapcsolatos kiadások 1/4-ével, 1/3-ával csökkenthetők lehettek volna! Valószínűen ennek a kimutatásnak köszönhető, hogy 1940-ben a tübingeni sebészeti klinika mintájára létrehozták a Fiumei úton a Magdolna Baleseti Kórházat (6. ábra). Első igazgatója *Elischer Ernő* (1888–1944) volt. 1945-ben az épület nem, csak a neve változott meg: a Koltói Anna Kórházat ekkor *Hedri Endre*

irányította (7. ábra). A kor hangulatára jellemző a Pázmány Péter Tudományegyetem Orvostudományi Kar tanártestületi ülések 1948. szeptember 11-i rendkívüli ülésének jegyzőkönyvéből másolt archív anyag (8. ábra).

1947-től a Budapesti Orvostudományi Egyetem III. sz. Sebészeti Klinikája működött ugyanitt, 200 ágyas baleseti sebészettel. Vezetői *Elischer Ernő* és *Dániel Elemér* voltak. Ebből az időből származik az az anekdota, amely az első magyarországi femur Küntscher szegezésről szól. A műtétet *Dániel Elemér* végezte és *Hedri*, meglátva az akkor még igen komplikált, feltárással végzett beavatkozást, szarkasztikusan megjegyezte: „Teuton, barbár vandalizmus”.

A klinikát *Petrovskij* (későbbi szovjet egészségügyi miniszter) 1950-ben, majd 1953-tól *Rubányi Pál* igazgatta (4–8). 1954-ben *Mincsev Mihály* docens, majd *Stefanics János* tanársegéd kapott ideiglenes megbízást a sebészeti klinika vezetésére. 1955 szeptemberében *Kudász József* professzort nevezték ki igazgatónak.



4. ábra Az Uzsoki Kórház (1928)



5. ábra Hedri Endre (1893–1962)



6. ábra Magdolna Kórház 1940

Felszabadulás után 1945. márciusban hívtak meg a kórház élére, és amíg élek, nem fogom elfelejteni azt a kétségbeesetten szörnyű látványt, amelyben első kórházi látogatásom alkalmával részem volt. A kórház 300 találatot kapott, melyek közül 33 telitalálat volt. Csaknem teljesen hiányzott a VII. emeleti műtőtraktus, amely szinte le volt beretválva. Hazánk legujabb és legszebb kórháza romokban hevert.

7. ábra Hedri Endre visszaemlékezése

Dikáni: jelenti, hogy dr. Dregus Miklós professzorok a 948 a C
 mindenki éjjel-nappal dolgozunk hazánk újjáépítésében, nagyon helytelt
 hogy olyanvalaki, akit nem régen habilitáltak megintanírni, elhagyja h
 záját. Ugy hiszi ennyi molaritást elvárhatnánk. Ennek alapján az a vélem
 nyem, küldjön ki a Kar bizottságot annak az ügynek a kivizsgálására.
 Hatalm: azaz 5 az egyetlen aki ilyet tett.
 Dikáni: azért kell kiemelni Dregusa személyét, mert őt a közelmúltban h
 litálták.
 Manaföld Géza: magyar ösztöndíjat kapott, azzal ment ki külföldre, s o
 irt, hogy nem jön vissza.
 A Kar határozata értelmében bizot
 küldendő ki az ügy felülvizsgálat
 a bizottság tagjai: dr. Hedry Endre
 dr. Inoze Gyula; és dr. Sós József
 ny.r. tanárok.
 395/1948-49.
 Dikáni: jelenti, hogy dr. Biró László egyet.m. tanár, magántanári előadása
 a Koltői Anna baleseti kórházban kívánja megtartani, melyhez a tanártes
 tület hozzájárulását kéri.
 Dikáni: kéri a kar határozatát ebben a kérdésben, mellyel kapcsolatban
 megkérvi, hogy dr. Hedry Endre ny.r. tanár hozzájárulását már írásban
 megadta.
 A Kar a kérdés teljesítéséhez hozzá
 járul.

8. ábra Részlet a Pázmány Péter Tudományegyetem Orvostudományi Kar tanártes-tületi ülések 1948. szeptember 11-i rendkívüli ülése jegyzőkönyvéből

ORSZÁGOS TRAUMATOLÓGIAI INTÉZET

Az egyetem 1951-es tanácsulése a baleseti sebészet helyén önálló baleseti intézet létrehozása mellett döntött (9. ábra), amely lépés azonban 5 évet váratott magára. Ilyen előzményeket követően született meg 1956-ban az Országos Traumatológiai Intézet (Egészségügyi Közlöny 1956. febr.1. 115/1956).

Feladatai:

- „Az Országos Traumatológiai Intézet a balesetek megelőzése és baleseti sérültek ellátása terén az Eü. Min. szervezési és módszertani, továbbképző és tudományos intézete.

- Az Intézet az egészségügyi miniszter közvetlen felügyelete, irányítása és ellenőrzése alatt működik.

- Az Eü. miniszter az intézet működését a honvédelmi miniszterrel egyetértésben irányítja.

- Az intézet feladata a baleseti sérültek ellátási színvonalának emelése, az egészségügyi

intézmények sérültellátásának szalmái szempontból történő irányítása és ellenőrzése, a baleseti sérültek kezelését ellátó orvosok és egyéb egészségügyi dolgozók továbbképzése.

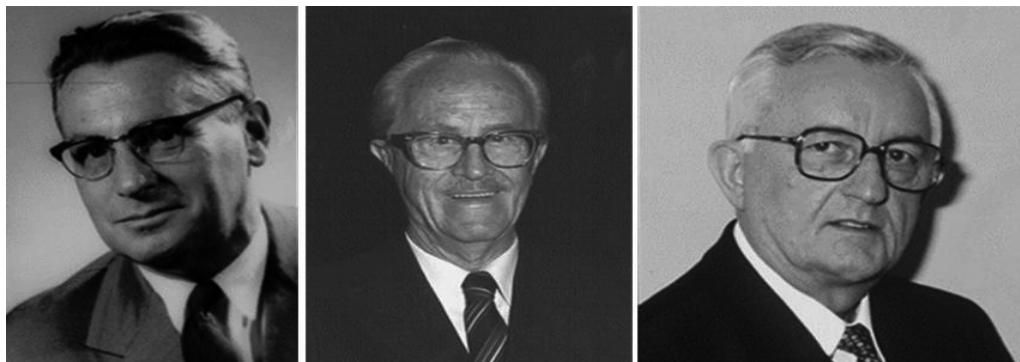
- A legújabb diagnosztikai és terápiás módszerek alkalmazása a sérültellátás terén

- A sérültellátás egységes elveinek kidolgozása.”

Az intézet első igazgatója Szántó György volt, őt a főigazgatói székben Manninger Jenő, majd Renner Antal követték (10. ábra). Igazgató helyetteseik Hönig Vilmos és Ravasz János voltak (11. ábra). Az intézetben megvalósításra került Szántó György súlyos sérültek ellátására kialakított, ma is szigorúan érvényes koncepciója: a beteg köré kell gyűjteni az orvosokat és nem a sérültet vinni egy-egy különböző szakmai ellátó helyre. Korán rájött arra, hogy az emberi test minden régiójához tökéletesen értő szakember nincs, minőségi ellátást csak orvos-csoportok tudnak magas szinten végezni (17, 18).

Dékán jelenti, hogy dr. Rubányi Pál professzor javaslattal élt a Kóltói Anna állami baleseti kórházban működő baleseti sebészeti osztálynak egyetemi baleseti sebészeti intézetté való átszervezésére. Az ügyet tárgyalásra bizottságnak adta ki, melynek elnöke dr. Hedri professzor, tagjai Babics és Sebestény professzorok. A bizottság a javaslatot helysének tartotta és támogatással terjesztették fel a Miniszteriumba.

9. ábra Részlet a Budapesti Orvostudományi Egyetem tanácsülésének jegyzőkönyvéből (1951)



10. ábra Az Országos Traumatológiai Intézet főigazgatói: Szántó György (1957–1971), Manninger Jenő (1972–1989), Renner Antal (1990–2001)

szerencsés sorsát jól tükrözik az Országos Traumatológiai Intézet ezredfordulóban bekövetkezett név és szerkezeti változásai:

1984: Országos Baleseti Intézet

1999: HIETE beolvadása a Semmelweis Orvostudományi Egyetembe

2001: A Mentőkórház átköltöztetése (Országos Baleseti és Sürgősségi Intézet)

2008: Országos Baleseti Intézet megszüntetése (Péterfy Sándor Utcai Kórház–Rendelőintézet és Baleseti Központ)

2008: Semmelweis Egyetem Traumatológiai Tanszék beköltözése

2010: A Traumatológiai Tanszék telephelye a Fővárosi Önkormányzat Uzsoki utcai Kórházának Ortopéd–Traumatológiai Osztálya

Osztály neve:	Ágyszám	Baleseti osztályvezető neve:
Honvéd Központi Kórház	90	dr.Diener Ottó
Honvéd Központi Kórház Plasztikai Osztály	50	dr.Zoltán János
Orvostovábbképző Intézet	86	dr.Benedek Tibor
Péterfy Sándor u-1 Kórház	45+20	dr.Oberna Ferenc
Orthopaed Klinika	30	dr.Szilágyi Pál
I.sz.Sebészeti Klinika	37	dr.Kovács András
II.sz.Sebészeti Klinika	29	dr.Berentey György
Országos Mentőszolgálat	35	dr.Sórécs Bilint

Honvéd Központi Kórház nélkül 402 ágy
 Országos Traumatológiai Intézet + 262 "
 Összesen: 614 polgári ágy

12. ábra Budapesti traumatológiai osztályok és vezetőik (1960)

VIDÉKI TRAUMATOLÓGIAI OSZTÁLYOK				
Megye:	Osztály neve:	Székhelye:	Ágy- szám:	Baleseti osztály vezetője:
Baranya	Megyei Kórház	Pécs	35	dr.Horkay Ferenc
"	I.Seb.Klin.	Pécs	36	dr.Hadócsay Lajos
"	II.Seb.Klin.	Pécs	35	dr.Illés Tibor
Bács- Kiskun	Megyei Kórház	Kecskemét	38	dr.Jobbágy Andor
Borsod	Megyei Kórház	Miskolc	80	dr.Csathó Péter
Gyongrád	Városi Kórház	Szeged	30	dr.Vadász Károly
Gyongrád	I.Seb.Klin.	Szeged	30	dr.Csikó Lóránt
Fehér	Megyei Kórház	Székesfehérvár	72	dr.Kabai László
Győr- Sopron	Megyei Kórház	Győr	50	dr.Patkó Imre
Hajdú- Bihar	I.Seb.Klin.	Debrecen	20	dr.Forgon Mihály
"	II.Seb.Klin.	Debrecen	30	dr.Tasnádi László
"	Orthopaed Klin.	Debrecen	50	dr.Pap Károly
"	Megyei Kórház	Debrecen	43	dr.Pellát Sándor
Heves	Megyei Kórház	Eger	HW 42	dr.Vályi Sándor
Körmös	Megyei Kórház	Tatabánya	20	dr.Kisbán Jenő
Pest	Járdai Kórház	Cegléd	30	dr.Anka Péter
Somogy	Megyei Kórház	Kaponyvár	96	dr.Bódoni Mihály
Szabolcs	Megyei Kórház	Nyíregyháza	69	dr.Illyés Zeigmond
Szolnok	Megyei Kórház	Szolnok	50	dr.Rócs György
Vas	Megyei Kórház	Szombathely	50	dr.Tiborcs Sándor
Zala	Megyei Kórház	Zalaegerszeg	33	dr.Mike Géza
"	Városi Kórház	Magyankisza	30	dr.Sárdy István
Békés	Városi Kórház	Békéscsaba	30	dr.Hánszky József
Borsod	Városi Kórház	Ózd	24	dr.Kardos Géza
			seb.37	
Összesen:			1.021	traumatológiai ágy

13. ábra Vidéki traumatológiai osztályok és vezetőik (1960)

BALESETI SEBÉSZET EGYETEMI OKTATÁSA, EGYETEMI CENTRUMOK, KLINIKÁK

A baleseti sebészeti szakorvosképzés igényének gondolata a Budapesti Orvostudományi Egyetem 1951-es tanácsülésén született meg. *Littmann Imrét* bízták meg a Városmajor utcában az Orvostovábbképző Klinika vezetésével. 1962-ben az ennek nyomán létrejött Orvostovábbképző Intézet (OTKI), később Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem (HIETE) keretén belül alakult meg az első önálló Baleseti Sebészeti Tanszék. Vezetői *Szántó György* majd *Manninger Jenő*, később *Renner Antal* és *Fekete Károly* voltak. 1999-ben a Tanszék „Tanszéki Csoportként” került át a Semmelweis Orvostudományi Egyetemre.

A traumatológia graduális egyetemi oktatása az orvosegyetemi tanszékek létrehozásával

vált lehetővé. 1984-ben jött létre a Semmelweis Egyetemen Traumatológiai Tanszéke *Berentey György* vezetésével (14. ábra). A Debreceni Megyei Kórházban *Pellet Sándor*, majd *Sánta Sándor* vezetése után 1987-ben Debreceni Egyetem, Általános Orvostudományi Kar Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszéke alakult meg, *Záborszky Zoltán* irányításával (15. ábra). Szegeden a traumatológia vezetője *Pálkó György*, majd *Sándor László* volt, és miután 1990-ben a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerész-tudományi Centrum, Traumatológiai Klinikáját kialakították, első vezetője *Simonka János Aurél* lett (16. ábra). Végül a Pécsi Tudományegyetem, ÁOK, Baleset-sebészeti és Kézsebészeti Klinikája született meg 1995-ben, *Nyárády Józseffel* az élén. Ezt megelőzően *Forgon Mihály* és *Bíró Vilmos* vezették a traumatológiát (17. ábra).



14. ábra A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Traumatológiai Tanszék vezetői: *Berentey György* (1984–1994), *Sárváry András* (1994–2010), *Hangody László* (2010–)



15. ábra A Debreceni Egyetem Traumatológiai Tanszék vezetői: *Záborszky Zoltán* (1987–1993), *Bíró Vilmos* (1993–2002), *Fekete Károly* (2002–2011), *Turchányi Béla* (2011–)



16. ábra A Szegedi Tudomány Egyetem ÁOK Traumatológiai Klinika vezetői:
Simonka János Aurél (1995–2012), Varga Endre (2012–)



17. ábra A Pécsi Tudományegyetem ÁOK I. Sebészeti Klinika Traumatológiai Osztály, majd Traumatológiai Klinika vezetői: Forgon Mihály (1969–1989), Bíró Vilmos (1989–1993), Nyárády József (1993–2008), Vámhidy László (2008–2014), Wiegand Norbert (2014–)

SZAKVIZSGA

A baleseti sebészképzés 1959-től ráépített szakvizsgával indult. A szakképesítés 4 éves sebészeti gyakorlatot és általános sebészeti szakvizsgát követően, 2 év traumatológiai osztályon végzett munka után volt megszerzhető. Ortopéd szakorvos 3 éves baleseti sebészeti gyakorlat után mehetett szakvizsgára. A traumatológia alapszakvizsgát, amelynek kritériuma 2 éves általános sebészeti gyakorlat volt, 6 év felkészüléssel lehetett megszerezni. A szakorvosképzésben újabb jelentős változás 2004 januárjában következett be. Ettől az időponttól kezdve a közös, ortopéd- és baleseti

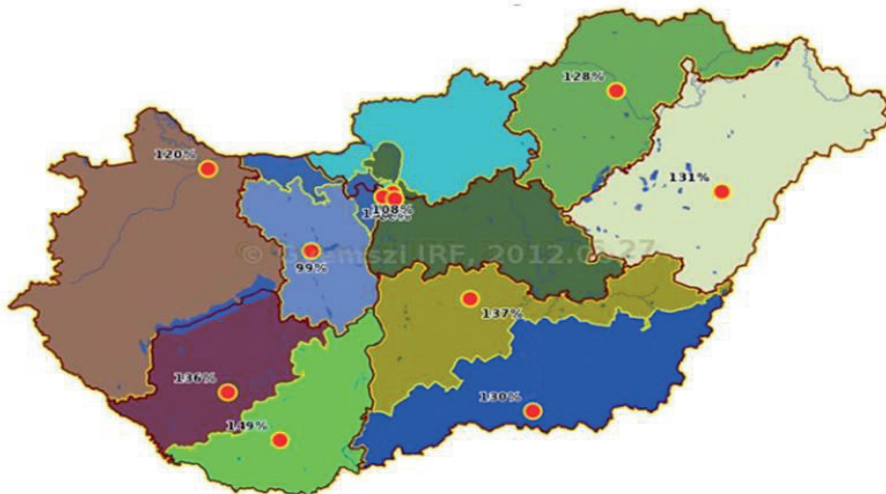
sebészeti szakvizsga bevezetése jelentősen megváltoztatta a jövő traumatológus generáció képzettségének irányát. Egyre kevésbé válik a baleseti sebész, az üregi sebészethez (has, mellkas, koponya) még kötődő orvossá, és közeledik a végtag, valamint gerincsebészet speciális „eurokonform” szakirányához.

JELLENLEGI TRAUMATOLÓGIAI HÁLÓZAT

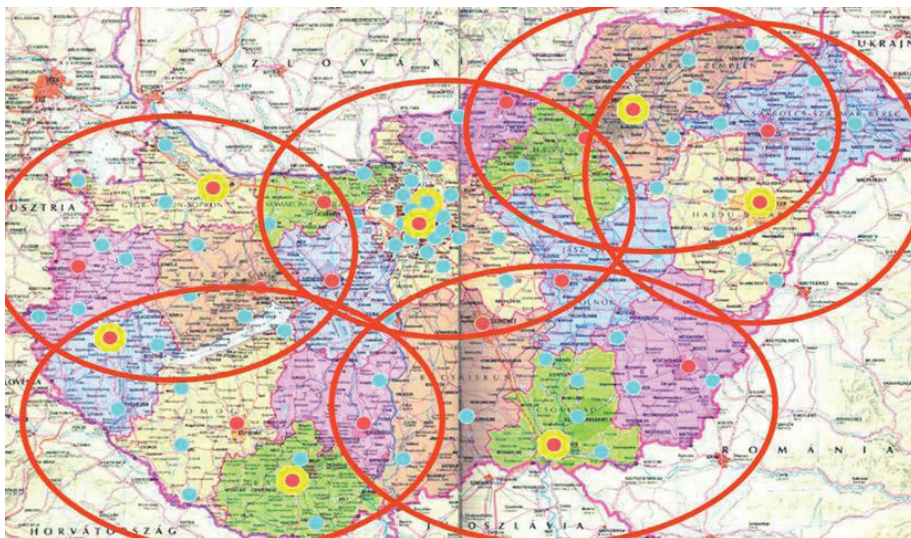
A felnőtt traumatológiai ellátó rendszerben jelenleg Budapesten három, az országban pedig hat régióban hét magas progresszivitású trauma központ látja el a súlyos sérülteket. A baleseti sebészet progresszív ellátó

rendszerében további 13 megyei szintű baleseti sebészet és 28 városi kórház traumatológiai osztálya vagy részlege vesz részt (18–19. ábra). A trauma központok, súlyponti baleseti

sebészeti intézmények korszerű fejlesztése, szakembereinek magas szintű, szervezett képzése a letéteményese a hazai traumatológia további fejlődésének.



18. ábra Trauma Központok



19. ábra Regionális traumatológiai ellátás Magyarországon

IRODALOM

1. Ács Géza: A magyarországi sérültellátás és a Magyar Traumatológus Társaság története. In: *Negyvenéves a Magyar Traumatológus Társaság. Jubileumi évkönyv. Debrecen. MTT. 2006. 11-22. p.*
2. Berentey György: Ötven év egy új orvosi szakág úttörői között: a modern baleseti sebészet kialakulása. *Orvosi Hetilap. 2000. 141. (2): 59-65.*
3. Elischer Ernő: Az Országos Társadalombiztosító Intézet „Magdolna” Baleseti Kórháza. *Magyar Kórház, 1941. 10. (5): 1-13. p.*
4. Hedri Endre: A traumatologia fejlődése hazánkban. In: *Traumatológiai továbbképző tanfolyam jegyzete. I. köt. Bp. 1958. 1-22. p.*
5. Hónig Vilmos: Gondolatok a magyar traumatológia történetéből. *Magyar Traumatológia, Orthopaedia és Helyreállító Sebészet. 1975. 18: 126-132.*
6. Hónig Vilmos: A magyar traumatológia múltja és jelene. *Magyar Traumatológia, Orthopaedia és Helyreállító Sebészet. 1979. 22: 170-174.*
7. Hónig Vilmos: A magyar baleseti sebészet fejlődése az elmúlt 30 év alatt. *Egészségügyi Munka 1975. XXII.évf. 7. 193-198.*
8. Hónig Vilmos: *The prevention of road accidents in Hungary. Proceedings of the 18th World Congress of the International College of Surgeons. 1972, Rome 28-31 May 84-87*
9. Kazár György, Szepesi András: A traumatológia szervezése hazánkban. In: *Traumatológia I/a. Az Orvostovábbképző Egyetem Jegyzetei. Bp. 1985. 3-8. p.*
10. Kövecss Gyula: Az első combnyakszegezések Magyarországon : In memoriam: Dr. Monszpart László. *Magyar Traumatológia, Orthopaedia és Helyreállító Sebészet. 1986. 29: 314-315.*
11. Manninger Jenő: Az Országos Traumatológiai Intézet 25 éve. In: *Az Országos Traumatológiai Intézet 25 éves jubileumi évkönyve. Szerk. Józsa L. Bp. 1983. 10-21. p.*
12. Pestessy József: *Barangolás Traumatológiában. Bp. Szerzői kiad. 2005.*
13. Renner Antal: A műtéti töréskezelés hazai története. In: *Operatív töréskezelés. Szerk. Cziffer E. Bp. Springer. 1997. 3-10.*
14. Renner Antal: Az Intézet 50 éve. In: *50 éves: Országos Traumatológiai Intézet – Országos Baleseti és Sürgősségi Intézet. Jubileumi évkönyv. 1956–2006. Bp. OBSI. 2006. 13-28. p.*
15. Renner Antal: 100 éves a baleseti sebészet Ausztriában. *Magyar Traumatológia Ortopédia Kézsebészet Plasztikai Sebészet. 2009. 52. (3): 291-292.*
16. Sasvári Edgár: *Van-e új a nap alatt? : Végtagsebészet a századfordulón Magyarországon: Makara Lajos 1905-ben megjelent „A végtagok sebészi bántalmainak gyógyítása” című könyve. Magyar Traumatológia Ortopédia Kézsebészet Plasztikai Sebészet. 1999. 42. (5): 322-333.*
17. Szántó György: *Az Országos Traumatológiai Intézet emlékkönyve 1956-1966. Bp. OTI. 1966.*
18. Szántó György: *Korunk epidémiája: a trauma. Orvosi Hetilap. 1999. 140. (50): 2821-2827.*

Prof. emeritus Dr. Fekete Károly

Debreceni Egyetem ÁOK

Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék

fekete.otri@freemail.hu